

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

13 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători - Plămădeală Ghenadie, Toma Nadejda,
Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către inculpatul *Nitrean Alexandru*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2022, în cauza penală de învinuire a lui

Nitrean Alexandru xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat xxxxxx,

în comiterea infracțiunii prevăzute art. art. 42 alin. (2), (3), 46, 248 alin. (5) lit. b), c) Cod penal.

Termenii de examinare:
prima instanță: 28.06.2019 – 01.10.2020;
instanța de apel: 28.10.2020 – 02.02.2022;
instanța de recurs ordinar: 26.06.2022 – 13.12.2022.

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor cauzei penale, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca sediul Central din 01 octombrie 2020, *Nitrean Alexandru xxxxxx* a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. art. 42 alin. (2), (3); 46, 248 alin.(5), lit. b), c) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

A fost hotărâtă soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, a constatat că:

Potrivit rechizitoriului, Nitrean Alexandru a fost învinuit că în perioada anului 2018 până în luna martie 2019, prin intenție directă, deținând funcția de șef al Sectorului poliția de frontieră Soroca, DR Nord a IGPF al MAI, folosind situația de serviciu, a reunit un șir de persoane cetățeni ai Republicii Moldova și ai Republicii Ucraina, având înțelegere prealabilă cu Craveț Alexei, care activa în funcția de șef de schimb al aceluiași sector al PF Soroca, Cristal Ion, Steclovschi Alexandru, Panas Ivan, Iațec Ghenadie, persoană cu prenume Svetlana cetățeană al Republicii Ucraina și alte persoane la moment

neidentificate de către organul de urmărire penală, urmărind scopul trecerii ilegale peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor de larg consum, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările sale și admitând în mod conștient survenirea acestora, contrar prevederilor art.5 alin.(6) al Legii RM nr.1569-XV din 20.12.2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoanele fizice potrivit cărora *„bunurile trecute de persoane fizice peste frontiera vamală sunt supuse declarării obligatorii conform prezentei legi, Codului vamal și altor acte normative adoptate în corespundere cu acesta”*, a art.5 alin.(6) din aceeași Lege, potrivit cărora *„bunurile destinate activității în domeniul comerțului cu amănuntul pot fi declarate în regim vamal de import numai de către persoanele fizice care desfășoară activități independente, conform art.5 pct.361) din Codul fiscal, înregistrate în modul stabilit. La importul acestor bunuri se vor achita drepturile de import”*, și a art.art.173, 175 și 178 Cod Vamal, care prevede obligația persoanelor fizice de a declara bunurile în cadrul controlului vamal - pe parcursul anului 2018, până la 28.03.2019, au organizat transportarea mărfurilor de larg consum destinate comercializării a mai multor beneficiari, cetățeni ai Republicii Moldova, din piețele Republicii Ucraina în Republica Moldova, prin eludarea controlului vamal, valoarea totală în vamă a căroră constituie 1 662 004, 00 lei.

Grupul criminal organizat a fost reunit în prealabil în vederea comiterii uneia și a mai multor infracțiuni de trecere ilegale peste frontiera vamală a Republicii Moldova, a mărfurilor de larg consum, prin repartizarea rolurilor infracționale între membrii acestuia, prin acțiuni multiple de organizare, planuire și pregătire detaliată, având repartizate în prealabil rolurile și funcțiile membrilor grupului, în dependență de necesitățile activității infracționale, manifestate prin următoarele etape: pregătirea planului de acțiuni, identificarea beneficiarilor de mărfuri, agenții economici, asigurarea grupului cu ambarcațiuni destinate trecerii peste râu a mărfurilor, asigurarea cu mijloc de transport, dispozitivelor de comunicare (telefon, stație radio, termovizorul de model „Phantom”), determinarea locurilor de trecere a frontierei de stat peste râul Nistru, supravegherea activității infracționale de la distanță în scopul anunțării făptuitorilor despre eventualele obstacole, depozitarea și transportarea mărfurilor de larg consum beneficiarilor, obținerea beneficiilor materiale, repartizarea veniturilor uniforme în măsura și ponderea personală în rezultatul activității sale, pentru realizarea scopului infracțional.

Nitrean Alexandru, în cadrul grupului criminal organizat avea rolul de **autor** și **conducător**: pregătea planul de acțiuni, identificarea beneficiarilor de mărfuri (agenții economici), coordonarea prețurilor de procurare și transportarea ilicită a loturilor de mărfuri cu beneficiarii, asigurarea grupului cu ambarcațiuni destinate trecerii peste râu a mărfurilor, asigurarea cu mijloc de transport, dispozitivelor de comunicare (telefon, stație radio), determinarea locurilor de trecere a frontierei de stat peste râul Nistru, supravegherea activității infracționale de la distanță în scopul anunțării făptuitorilor despre

eventualele obstacole, emiterea unor dispoziții de serviciu cu privire la efectuarea serviciului pe timp de noapte cu includerea grupei și itinerarul de patrulare, coordonarea depozitarea și transportarea mărfurilor de larg consum beneficiarilor, obținerea beneficiilor materiale, repartizarea veniturilor uniforme în măsura și ponderea personală în rezultatul activității sale, pentru realizarea scopului infracțional.

Astfel, potrivit planului bine determinat, mărfurile erau introduse din Republica Ucraina, cu ajutorul unei bărci gonflabile cu motor, pe timp de noapte erau trecute peste râul Nistru pe segmentul frontierei de stat al regiunii satului Vasilcău, r-ul Soroca al Republicii Moldova, astfel, eludându-se controlul vamal și depozitându-se ulterior în locuri special amenajate, apoi erau transportate beneficiarilor.

În continuare, mărfurile erau depozitate de către Craveț Alexei, Cristal Ion și Steclovschi Alexandru în gospodăria ce se afla în posesia ultimului, amplasată pe adresa s. Vasilcău, r-ul Soroca, 3 de unde, ulterior, erau repartizate beneficiarilor pentru comercializare în piețele și punctele comerciale în toată Republica Moldova.

Ca urmare, în vederea realizării scopului infracțional unic, Nitrean Alexandru și alți membri ai grupării criminale la 27.03.2019 spre 28.03.2019, a organizat transportarea mărfurilor de larg consum cu persoane nestabilite la moment de către organul de urmărire penală pe nume Svetlana din Republica Ucraina și cu ajutorul unei bărci din cauciuc cu motor, au transportat peste râul Nistru pe segmentul frontierei de stat al regiunii satului Vasilcău, r-ul Soroca al Republicii Moldova - 2 loturi (microbuze) de mărfuri de larg consum (cutii și genți din polietilenă cu ceai, cafea, ciocolată, accesorii pentru telefoane mobile, materie primă pentru confecționarea încălțăminte, etc.), în valoare totală de 1 033 296 lei, pe care ulterior le-au transportat cu automobilul de model Volkswagen LT cu n/î SR RN 422 și depozitat la domiciliul cet. Steclovschii A. din sat. Vasilcău, r-nul Soroca. Ca urmare a descinderii organelor de forță, la data de 28.03.2019 în delict flagrant au fost reținute mijloacele de transport Volkswagen LT cu n/î SR RN 422, condus de către Steclovschi A. și pasager Cristal I. în care se aflau loturile de mărfuri aduse prin contrabandă, transportare peste râul Nistru și automobilul de model Citroen Berlingo cu n/î xxxxxx, condus de către colaboratorul SPF Soroca Craveț A. și pasager Panas I., în care se aflau obiectele, cu care au fost transportate mărfurile prin contrabandă (barca de cauciuc gonflabilă, motor electric, un acumulator, două vâsle) - mărfuri ce au fost depistate și ridicate în cadrul percheziției autorizate în cadrul cauzei penale nr.2018670306.

Potrivit examinării petrecute de către Biroului Vamal Nord a Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu nr.28(25-8707 din 16.04.2019, valoarea totală în vamă a bunurilor trecute prin contrabandă specificate în materialele cauzei penale nr.2018670306 a fost estimată în suma totală de 1 662 004,00 lei.

Acțiunile inculpatului *Nitrean Alexandru* au fost calificate de organul de urmărire penală în baza *art. art. 42 alin. (2), (3), 46, 248 alin. (5) lit. b), c) Cod penal*, după indicii calificativi - „*participarea în calitate de autor și organizator la contrabandă, exprimată prin trecerea peste frontiera vamală a Republicii*

Moldova a bunurilor valoarea cărora depășește 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern, săvârșite de mai multe persoane, în cadrul unui grup criminal organizat”.

2.1. Prima instanța a constatat că rechizitoriul în privința inculpatului *Nitrean Alexandru* nu răspunde criteriilor legii privind sesizarea instanței de judecată și, pe cale de consecință, asemenea fapte n-ar trebui să formeze obiectul judecării.

Mai mult, toate probele prezentate de către procuror din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, cercetate în cadrul examinării cauzei penale, nu corespund exigențelor, deoarece nici prin audierea tuturor martorilor audiați în ședința de judecată, nici prin probele materiale scrise prezente la dosar, nu se confirmă vinovăția care se impută inculpatului.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Oficiul „Nord”, *Russu Tatiana*, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care *Nitrean Alexandru* să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza a art. 42 alin. (2), (3), art. 46, 248 alin. (5), lit. b), c) Cod penal la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate în cadrul Serviciului Vamal și Ministerul Afacerilor Interne pe un termen de 4 ani.

Conform art.90 Cod penal, a dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 5 ani.

3.1. În argumentarea apelului declarat, partea acuzării a invocat că dispozitivul sentinței adoptate contravine descriptivului acesteia or, deși *Nitrean Alexandru* a fost achitat pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, în descriptivul sentinței instanța a criticat probele părții acuzării care în opinia sa nu sunt certe și pertinente pentru a confirma învinuirea adusă, concomitent, nu sânt suficient de utile ca să fie puse la baza sentinței de condamnare. Or, în asemenea circumstanțe, instanța urma să constate nulitatea probelor și să emită o decizie de încetare a cauzei penale.

În același sens, instanța de fond la cercetarea bazei probante nu a dat apreciere justă a probelor din punct de vedere al coroborării lor, dând importanță doar declarațiilor date de către inculpat, încâlcând astfel prevederile art.24 alin.(2) Cod de procedură penală conform căruia „Instanța de judecată nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii” și art.101 alin.(1) Cod de procedură penală - fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

În acest sens procurorul a invocat că, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii încriminate se dovedește pe deplin prin cumul de probe pertinente și concludent prezentat de către partea acuzării și cercetat în ședința de judecată. Aprecierea eronată a instanței, precum că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, vine în contradicție cu datele obiective

administrare de organul de urmărire penală, și prezentate în instanța de judecată

De asemenea, a invocat că, acțiunile până la pornirea urmăririi penale, au fost efectuate în stricta concordanță cu prevederile art. 274 din Codul de procedură penală. Respectivul fapt derivă din acțiunile efectuate și actele procesuale întocmite, apreciate unilateral, într-un mod superficial de către instanță.

Mai mult ca atât, instanța nu s-a expus asupra sentinței Judecătoreiei Soroca, sediul Central din 23.07.2019, prin care Craveț Alexei, Cristal Ion, Steclovschi Alexandru, Panas Ivan și Iațec Ghenadie au fost condamnați pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 42, 46, 248 alin. (5), lit. b) Cod penal, infracțiune săvârșită prin înțelegere prealabilă cu Nitrean Alexandru, în care sânt expuse declarațiile lui Craveț Alexei, date sub jurământ în fața instanței, acesta fiind audiat conform procedurii de audiere a martorului, declarații care coroborează cu probatoriul prezentat de către acuzatorul de stat în cadrul cercetării judecătorești și declarațiile inculpatului Nitrean Alexandru date la faza de urmărire penală, care confirmă pe deplin vinovăția ce i se impută lui Nitrean Alexandru.

Totodată, instanța a privat partea acuzării de a prezenta proba de audiere a lui Craveț Alexei în calitate de martor în cadrul cercetării judecătorești, or conform informației prezentate de către colaboratorii Inspectoratului de Poliție Soroca, ultimul era plecat de pe teritoriul Republicii Moldova, neacordând termen suplimentar pentru ca procurorul să asigure prezența acestuia în ședința de judecată.

3.2. Ulterior, procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Oficiul „Nord”, *Russu Tatiana* a depus apel suplimentar împotriva sentinței, invocând aceleași temeuri, totodată solicitând suplimentar la cele solicitate anterior admiterea apelului, casarea sentinței instanței de fond privind achitarea inculpatului Nitrean Alexandru, din motivul ilegalității ei.

Casarea încheierii protocolare din 21.09.2020 prin care partea acuzării a fost decăzută de proba privind audierea martorului Craveț Alexei, din motivul ilegalității ei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2022, au fost admise apelurile casată sentința integral și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Nitrean Alexandru a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), (3), 46, 248 alin. (5), lit. b), c) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de **4** ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de **4** ani.

În conformitate cu art.90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite inculpatului Nitrean Alexandru a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de **2** ani.

Referitor la soarta corpurilor delictive, s-au menținut măsurile luate de organul de urmărire penală până la soluționarea cauzelor disjuncte.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că prima instanță eronat și nemotivat, fără respingerea probelor administrate pe caz a ajuns la concluzia privind achitarea lui Nitrean Alexandru în faptele încriminate prevăzută de art. art. 42 alin.(2), (3), 46, 248 alin.(5), lit. b), c) Cod penal

Instanța de apel a constatat că, instanța de fond în cadrul judecării cauzei penale nu a verificat multilateral și obiectiv toate împrejurările de fapt și de drept a cauzei în raport cu probele anexate la dosar, iar concluzia instanței este prematură, eronată și contravine cumulului de probe anexate la materialele cauzei penale.

Analizând totalitatea de probe acumulate la prezenta cauza penală și apreciindu-le, în baza art 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel a constatat că s-a demonstrat cu certitudine existența infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin.(2), (3), 46, 248 alin.(5), lit. b), c) Cod penal în acțiunile inculpatului.

În acest context, instanța de apel a menționat că deși inculpatul în ședințele judiciare nu a recunoscut comiterea infracțiunii încriminate, vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin.(2), (3), 46, 248 alin.(5), lit. b), c) Cod penal a fost dovedită prin: *prin declarațiile inculpatului Nitrean Alexandru date în cadrul urmăririi penale în prezența avocatului, când a recunoscut parțial vinovăția sa (f. d.189-191, vol. XII), prin declarațiile martorilor Panas Ivan, Steclovschi Alexandru, Iațec Ghenadie audiați în cadrul instanței de apel, precum și prin elementele de fapt dobândite din rezultatele acțiunilor procesuale realizate de organul de urmărire penală și anume:*

Vol.- I: procesul-verbal al reproducerii comunicărilor telefonice purtate de către abonatul cu nr.+xxxxx, utilizat de către Iațec Ghenadie Nicolae purtate cu diferiți abonați în perioada de timp de 28.06.2018 până la 12.07.2018 (f.d.27-51); proces verbal privind consemnarea rezultatelor măsurii speciale de investigație interceptarea și înregistrarea comunicărilor și imaginilor din 26.10.2018 și anexele la procesul verbal al reproducerii comunicărilor telefonice purtate de abonatul cu nr. +xxxxx, utilizat de către Iațec Ghenadie Nicolae în perioada de timp 28.06.2018, 05.07.2018, 09.07.2018 până la 12.07.2018, 31.07.2018- 02.08.2018, 17.08.2018 (f.d.96-154, 166-168); proces verbal privind consemnarea rezultatelor măsurii speciale de investigație interceptarea și înregistrarea comunicărilor și imaginilor din 14.09.2018 și anexele la procesul verbal purtate cu abonatul cu nr. +xxxxx, utilizat de către Craveț Alexei în perioada de timp 23.08.2018 până la 05.09.2018 (f.d.181-198, 209-211); anexă la procesul verbal al reproducerii comunicărilor telefonice purtate de către Iațec Ghenadie cu abonatul cu nr.+xxxxx utilizat de către o persoană pe nume Svetlana purtate în perioada de timp de 02.08.2018 până la 07.08.2018 (f.d.235-237);

Vol. - II: proces verbal privind consemnarea rezultatelor măsurii speciale de investigație interceptarea și înregistrarea comunicărilor și imaginilor din 15.11.2018 și anexele la procesul verbal purtate cu abonatul

cu nr.+xxxxxutilizat de către o persoană pe nume Svetlana în perioada de timp 05.09.2018 până la 10.10.2018 (f.d.1-50); anexă la procesul verbal al reproducerii comunicărilor telefonice purtate de către abonatul cu nr.+xxxxxutilizat de către o persoană pe nume Svetlana purtate în perioada de timp de 12.01.2019 până la 16.01.2019 (f.d.90-95), anexă la procesul verbal al reproducerii comunicărilor telefonice purtate de către abonatul cu nr.+xxxxxutilizat de către o persoană pe nume Svetlana purtate în perioada de timp de 16.01.2019 până la 20.01.2019 (f.d.108-112); anexă la procesul verbal al reproducerii comunicărilor telefonice purtate de către abonatul cu nr.+xxxxxutilizat de către o persoană pe nume Svetlana purtate în perioada de timp de 19.01.2019 până la 24.01.2019 (f.d.108-112);

Vol. - V: proces verbal privind consemnarea rezultatelor măsurii speciale de investigație din 14.03.2019 prin care s-a efectuat urmărirea vizuală, interceptarea și înregistrarea comunicărilor și a imaginilor în privința lui Craveț Alexei, cu un suport electronic (f.d.181-197); proces verbal privind consemnarea MSI din 17.04.2019 prin care s-a efectuat interceptarea comunicărilor telefonice (f.d.206, 213-224);

Vol. - VI: proces verbal privind consemnarea rezultatelor măsurii speciale de investigație din 14.03.2019 prin care s-a efectuat urmărirea vizuală în privința lui Steclovschii Alexandr (f.d.17-30); proces verbal privind consemnarea rezultatelor măsurii speciale de investigație din 13.04.2019 s-a efectuat interceptarea comunicărilor telefonice efectuate de persoana cu numele Svetlana (f.d.52-111); proces verbal privind consemnarea rezultatelor măsurii speciale de investigație din 12.04.2019 prin care s-a efectuat interceptarea comunicărilor telefonice (f.d.129-143); proces verbal privind consemnarea rezultatelor măsurii speciale de investigație din 28.03.2019 prin care s-a efectuat interceptarea comunicărilor telefonice (f.d.157-166); proces verbal privind consemnarea rezultatelor măsurii speciale de investigație din 28.03.2019 prin care s-a efectuat interceptarea comunicărilor telefonice (f.d.204-210) -proces verbal privind consemnarea rezultatelor măsurii speciale de investigație din 28.03.2019 prin care s-a efectuat interceptarea comunicărilor telefonice (f.d.221-227);

Vol. - VII: ordonanță de percheziție din 15.03.2019 și proces verbal de percheziție din 28.03.2019 a gospodăriei ce aparține cu drept de proprietate lui Bondac Nicolae, tatăl lui Iațec Ghenadie (f.d.6-14); ordonanță de percheziție din 15.03.2019 și proces verbal de percheziție din 28.03.2019 (f.d.81-96); ordonanță de percheziție din 15.03.2019 și proces verbal de percheziție din 28.03.2019 (f.d.104-109); ordonanță de percheziție din 15.03.2019 și proces verbal de percheziție din 28.03.2019 (f.d.124-130);

Vol. - VIII: proces verbal privind consemnarea rezultatelor măsurii speciale de investigație din 24.04.2019 prin care s-a efectuat interceptarea comunicărilor telefonice (f.d.13-44); raport și procesele verbale privind consemnarea rezultatelor măsurii speciale de investigație din 23.03.2019, 28.03.2019 (f.d.64-237);

Vol.- IX: ordonanță și proces verbal de ridicare din 02.04.2019 (f.d.2-31); ordonanță de percheziție din 28.03.2019 și proces verbal de percheziție din 28.03.2019 la domiciliul lui Nitrean Alexandru (f.d.32-34); ordonanță de

percheziție din 28.03.2019 și proces verbal de percheziție din 28.03.2019 a garajului arendat de Caraman Alexandru (f.d.39-41; ordonanță de percheziție din 28.03.2019 și proces verbal de percheziție din 28.03.2019, petrecute în automobilul de model Citroen Berlingo cu n(î SR BR 821, reținut în delict flagrant, în care au fost depistate obiectele cu care au fost transportate loturile de marfă prin contrabandă peste râul Nistru (o barcă gonflabilă de cauciuc, un motor electric cu acumulator, 2 vâsle, 2 perechi de cizme din cauciuc), 5 saci de polietilenă în care se aflau 4 saci cu semințe prelucrate de floarea soarelui și un sac cu semințe prelucrate de sfeclă. În același automobil a fost depistat și ridicat echipamentul din dotare a șefului SPF Soroca Nitrean A. și arma din dotare a lui A.Craveț (f. d. 46-49); ordonanță de percheziție din 15.03.2019 și proces verbal de percheziție din 28.03.2019, petrecute în automobilul de model XXXXXcu n/î, ce aparține lui Craveț Alexei (f.d.61, 78-79); ordonanță de percheziție din 15.03.2019 și proces verbal de percheziție din 28.03.2019 în gospodăria socrilor lui Craveț Alexei prin care au fost ridicate bunuri(mărfuri (cafea, ștechere și ambalaj de la cafea Jacobs) aduse prin contrabandă (f.d.82, 98-99); ordonanță de percheziție din 15.03.2019 și proces verbal de percheziție din 28.03.2019 la domiciliul lui Eftodi Alexei, beneficiar al loturilor de mărfuri aduse prin contrabandă (f.d.103, 121-122); ordonanță de percheziție din 15.03.2019 și proces verbal de percheziție din 28.03.2019 la domiciliul lui Craveț Alexei (f.d.126, 143-144);-ordonanță de percheziție din 22.03.2019 și proces verbal de percheziție din 28.03.2019 petrecute în gospodăria și domiciliul cet. Harevschii Valeriu, beneficiar al loturilor de mărfuri aduse prin contrabandă, fiind depistate și ridicate 5 scutere de diferite modele (f.d.148, 163-164); ordonanță de percheziție din 15.03.2019 și proces verbal de percheziție din 28.03.2019 la Întreprinderea SC „Barcovschi și Covali” SRL, conducător Covali Oleg, beneficiar al loturilor de mărfuri aduse prin contrabandă, fiind depistate și ridicate materie primă pentru confecționarea încălțămintei (talpă și piele), aduse prin contrabandă (f.d.192, 214-215); ordonanță de percheziție din 22.03.2019 și proces verbal de percheziție din 28.03.2019 (f.d.227, 230- 232); ordonanță de percheziție din 15.03.2019 și proces verbal de percheziție din 28.03.2019 (f.d.233-241);

Vol. - X: anexă la procesul verbal de examinare a CD cu înregistrările comunicărilor avute loc între figuranții pe cauza penală nr.2018670306 (f.d.1-102); proces verbal privind consemnarea rezultatelor măsurii speciale de investigație interceptarea comunicărilor din 22.04.2019 cu anexele la procesul verbal și SD (f.d.123-216);

Vol. - XI: procesul verbal de cercetare la fața locului din 28.03.2019 a drumului de țară din satul Vasilcău în direcția râului Nistru, panta de coborâre spre râul Nistru, panda de coborâre spre râul Nistru de pe teritoriul Republicii Ucraina cu fototabel (f.d.1-13); procesul verbal de examinare a mijlocului de transport Citroen Berlingo cu n(î XXXXXși Volkswagen LT cu n(î XXXXXdin 30.03.2019 cu fototabel (f.d.14-23); procesul verbal de examinare a bunurilor aflate în mijlocul de transport Citroen Berlingo cu n(î XXXXXdin 04.04.2019 cu fototabel (f.d.24-36);ordonanță de recunoaștere a corpurilor delictive la cauza penală din 04.04.2019 (f.d.37(, -procesul verbal de verificare a declarațiilor învinuitului Panas Ivan la locul comiterii infracțiunii din

02.04.2019 cu fototabel (f.d.38-48); procesul verbal de verificare a declarațiilor învinuitului Cristal Ion la locul comiterii infracțiunii din 02.04.2019 cu fototabel (f.d.50-56); procesul verbal de verificare a declarațiilor învinuitului Steclovschii Alexandr la locul comiterii infracțiunii din 02.04.2019 cu fototabel (f.d.58-65); procesul verbal de cercetare la fața locului din 02.04.2019 a sectorului de poliție frontieră Soroca sediul Vasilcău, fototabel (f.d.86-102); procesul verbal de examinare a obiectului din 01.04.2019, fototabel unde a fost examinat un monocular ridicat în cadrul percheziției la domiciliul lui Pșenicinii Semion (f.d.103-104); procesul verbal de examinare a obiectului din 01.04.2019 cu fototabel, unde a fost examinat o husă, toc, 2 încărcătoare, un pistol Makarov, stația de radio Motorola, lanterna de culoare neagră, cătușe și baterii de la Termoivizor, ridicate în cadrul percheziției în flagrant delict a automobilului Citroen Berlingo la volanul căreia se afla Craveț A. (f.d.105-109);ordonanță de recunoaștere a corpurilor delictive și anexare la cauza penală din 04.04.2019 - automobilului Citroen Berlingo cu n/î XXXXX(f.d.110-111); ordonanță de recunoaștere a corpurilor delictive și anexare la cauza penală din 01.04.2019 - automobilului de model XXXXXcu n(î XXXXX (f.d.112-113); ordonanță de recunoaștere a corpurilor delictive și anexare la cauza penală din 04.04.2019 - automobilului Volkswagen XXXXXcu n/î XXXXX(f.d.114-115); -actele de primire a mijloacelor de transport Citroen Berlingo cu n(î SR BR 821, XXXXX cu n/î XXXXX, Volkswagen XXXXXcu n/î XXXXXla parcare specializată (.d.116-118); ordonanță și proces verbal de ridicare a documentelor din 02.04.2019 din SPF Soroca, prin care au fost ridicate lista angajaților, copii la registrul eliberării a terminalilor Tetra, Registrul de evidență a echipamentului eliberat patrulelor, registrul de eliberare recepționare a armamentului cu fototabel (f.d.119-136);

Vol. - XII: ordonanță de punere sub sechestru din 16.04.2019 prin care s-a aplicat sechestrul pe automobilul XXXXXcu n/î XXXXX (f.d.4-6); ordonanță de punere sub sechestru din 16.04.2019 prin care s-a aplicat sechestrul pe automobilul Citroen Berlingo cu n/î XXXXX(f.d.15-17); ordonanță de punere sub sechestru din 16.04.2019 prin care s-a aplicat sechestrul pe automobilul Volkswagen XXXXX cu n/î XXXXX(f.d.26-29);

Vol. - XV: *declarațiile martorului Covali Gleb depuse în instanța de fond (f.d.99-100); declarațiile martorului Harevschi Valeriu depuse în instanța de fond (f.d.102-103); declarațiile martorului Covali Oleg depuse în instanța de fond (f.d.105-107); declarațiile martorului Leșan Vitalie depuse în instanța de fond (f.d.112-113); declarațiile martorului Eftodi Alexei depuse în instanța de fond (f.d.115-116); declarațiile martorului Ceban Vadim depuse în instanța de fond (f.d.118); declarațiile martorului Mitrofan Anatolie depuse în instanța de fond (f.d.126-127); declarațiile martorului Caraman Alexandru depuse în instanța de fond (f.d.129-131); copia sentinței Judecătoriei Soroca sediul Central din 23.07.2019, în privința lui Craveț Alexei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art.42 alin. (2), (3), 46, 248 alin. (5) lit. b), c) Cod penal, Steclovschii Alexandr, Cristal Ion, Iațec Ghenadie, Panas Ivan în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art.42 alin. (2), (3), 46, 248 alin. (5) lit. b) Cod penal*

(f. d.141-159).

Instanța de apel a statuat că din declarațiile date de învinuitul Nitrean Alexandru în cadrul urmăririi penale, instanța de apel a stabilit că inculpatul că cunoștea despre faptul că Craveț Alexei cu alte persoane aduc diferite loturi de mărfuri prin contrabandă peste râul Nistru din Ucraina în R. Moldova, personal fiind responsabil de locul de trecere a loturilor de mărfuri din Ucraina și ca să nu fie implicate alte persoane aflate în serviciu de patrulare la momentul trecerii prin contrabandă. În acest sens el a procurat împreună cu Craveț Alexei din Ucraina în toamna anului 2018 barca gonflabilă cu motor și vâsle, Panas Ion din satul Trifăuți fiind responsabil de barca aflată la păstrare la el acasă, la 27.03.2019 spre 28.03.2019 s-a aflat la punctul de trecere a loturilor de mărfuri peste râul Nistru, unde se afla Craveț Alexei și cu ceilalți membri, declarând că automobilul său de model Mercedes cu n/î xxxxx l-a lăsat sus în sat și pe jos a coborât până la malul râului Nistru, care este la aproximativ 700-800 de metri, la fața locului era microbuzul de model Volkswagen de culoare albastră și se aflau Panas Ion, Craveț Alexei și socru cu ginerele Sașa și Ion, deja plecau la locul de depozitare, a ajutat lui Craveț și Panas Ion să dezumfle barca gonflabilă și a plecat, ultimul oferind detalii despre implicarea sa în comiterea infracțiunii incriminate.

Versiunea inculpatului de neimplicare în schema infracțională de contrabandă se contrazice cert prin *declarațiile date de Panas Ion, Steclovschi Alexandru, Iațec Ghenadie, persoane condamnate prin sentință irevocabilă în comiterea aceleiași infracțiuni de contrabandă, care au povestit amănunte din activitatea de trecere ilegală a mărfurilor peste râul Nistru, cu implicarea lui Craveț Alexei și a lui Nitrean Alexandru, care au și procurat în sensul dat barcă gonflabilă din Ucraina, responsabil de care era Panas Ion și care păstra barca la domiciliul său și o folosea pentru trecerea mărfurilor peste râul Nistru, atunci când spunea Craveț Alexei.*

La fel și versiunea inculpatului invocată în instanța de judecată, precum că se afla în relații ostile cu subalternul său Craveț Alexei și de aceia a indicat la el ca participant la comiterea contrabandei, se combate prin însuși declarațiile inițiale date de Nitrean Alexandru, ultimul nedeclarând că se află în relații rele cu Craveț Alexei, dimpotrivă că conlucrau împreună în comiterea contrabandei mărfurilor peste râul Nistru, anume pentru aceasta și au procurat împreună o barcă, declarând că în seara depistării acțiunilor de contrabandă a ajutat la dezumflarea bărcii gonflabile, precum și că primea bani de la Craveț Alexei pentru acțiunile făcute.

Instanța de apel a constatat că, schema infracțională de contrabandă la care a participat Nitrean Alexandru s-a *confirmat și prin declarațiile martorilor Covali Gleb, Harevschi Valeriu, Covali Oleg, Ceban Vadim, Caraman Alexandru, fiecare în parte oferind detalii ce țin de trecerea mărfurilor prin contrabandă în Republica Moldova peste râul Nistru și depozitarea mărfurilor în satul Vasilcău la Steclovschi Alexandru, de unde erau distribuite ulterior.*

Totodată, înțelegerea și legătura dintre Nitrean Alexandru și Craveț Alexei s-a confirmat prin declarațiile martorului Leșan Vitalii care a indicat că *Nitrean Alexandru văzînd că Craveț Alexei în noaptea respectivă după trecerea*

mărfurilor peste râul Nistru nu se întoarce la serviciu, s-a interesat la Leșan Vitalie despre Craveț Alexei, la ce ultimul i-a raportat că Craveț Alexei nu a răspuns la telefon.

Instanța de apel a menționat că temei de a pune la îndoială declarațiile date de martorii audiați în cadrul ședințelor judiciare nu s-au stabilit, martorii au dat declarații clare și nu le-au modificat, mai ales că martorii au dat depoziții în calitate de martori fiind preîntâmpinați pentru răspunderea penală pentru darea de declarații false în ședințele judiciare și sub jurământ, aceste declarații fiind confirmate și prin elementele de fapt dobândite din rezultate acțiunilor procesuale petrecute pe caz, cercetate în cadrul ședințelor judiciare.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, prin sentința Judecătoriei Soroca sediul Central din 23.07.2019, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală Craveț Alexei a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), (3), 46, 248 alin. (5) lit. b), c) Cod penal, iar Steclovschii Alexandr, Cristal Ion, Iațec Ghenadie, Panas Ivan în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art.42 alin.(2), 46, 248 alin.(5) lit.b) Cod penal (f.d.141-159 volumul 15).

Astfel, instanța de apel a reținut că potrivit declarațiilor inculpatului Craveț Alexei cuprinse în sentința nominalizată, audiat în ședința de judecată sub jurământ, inculpatul a declarat că din anul 2015 și până în prezent a activat în cadrul poliției de frontieră în calitate de șef de schimb. A menționat că șeful său Nitrean Alexandru a venit la el cu rugămintea de a trece niște piese peste frontieră, explicând că persoana responsabilă de transportarea mărfurilor din partea ucraineană era o persoană de gen feminin, cu prenumele Svetlana. Cu aceasta a făcut cunoștință în aceeași perioadă de timp, când a apelat la serviciile transportării unui dulap din Ucraina și atunci i-a propus să participe la introducerea mărfurilor prin contrabandă, ea asigurând activitatea în partea ucraineană. De asemenea, ca persoane ce ajutau la această activitate era Covali Oleg, Steclovschii Alexandr, Cristal Ion, Iațec Ghenadie și Panas Ivan. A confirmat depozitarea mărfurilor la Steclovschii Alexandr, care ajuta cu automobilul său la transportare, atunci când era nevoie.

La fel și cu ceilalți s-a înțeles să transporte marfa respectivă și anume Panas Ivan transporta marfa cu barca de la Ucraina la Moldova. Activitatea respectivă a început prin luna octombrie-noiembrie 2018, ea era transportată noaptea, în genți sau cutii maxim până la 10 bucăți. Când erau apelanți de persoane, ei transferau banii sau marfa, banii din activitatea respectivă îi lua Nitrean. A specificat că Nitrean supraveghea activitatea lor, fiecare știa ce să facă.

A confirmat că barca și motorul le-a procurat împreună cu Nitrean din Ucraina, iar Iațec venea și lua marfa sa, adică el nu participa la transportarea ei. Rolul lui Steclovschi și Cristal era de a încărca și transporta marfa, inclusiv de a o depozita la domiciliul primului. A mai explicat că, în seara respectivă i s-a defectat automobilul propriu, de aceea a luat mașina socrului său, dar a fost prins în flagrant, automobilul fiind sechestrat

Prin urmare, instanța de apel a conchis că totalitatea probelor cercetate în cadrul ședinței instanței de apel demonstrează vina inculpatului în comiterea infracțiunii incriminată.

Respectiv, instanța de apel stabilit că, prin acțiunile sale Nitrean Alexandru a comis infracțiunea prevăzută de art. art.42 alin.(2) și (3), 46, 248 alin.(5) lit .b), c) Codul penal în varianta în vigoare de până la adoptarea 29 art.248 în redacția Legii nr.257 din 16.12.2020, în vigoare 01.01.2021, *sub formă de participarea în calitate de autor și organizator la contrabandă, exprimată prin trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a bunurilor valoarea cărora depășesc 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern, săvârșită de mai multe persoane în cadrul unui grup criminal organizat, cu folosirea situației de serviciu.*

În continuare, cu referire la nulitatea actelor procedurale efectuate de către organul de urmărire penală, instanța de apel cu trimitere la prevederile art. 251 alin.(1) – (4) Cod de procedură penală a menționat că, la terminarea urmăririi penale, când învinuitul *Nitrean Alexandru* a luat cunoștință de materialele dosarului în prezența apărătorului Lichii Iana, aceștia n-au invocat despre nulitatea actelor procedurale efectuate pe parcursul urmăririi penale, ceea ce prezumă că au fost de acord cu legalitatea acțiunilor și actelor perfectate, astfel că în aspectul dat, afirmațiile inculpatului sunt cu caracter de declarație (f.d.14-15, 16-17 vol. 14). Respectiv a reținut, că învinuitul și apărătorul acestuia la etapa urmăririi penale nu au invocat despre nulitatea actelor procedurale efectuate pe parcursul urmăririi penale, ceea ce prezumă că au fost de acord cu legalitatea acestor acte procedurale.

Cu referire la pedeapsa stabilită, instanța de apel ținând cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria celor grave, de persoana celui vinovat, care anterior nu a fost condamnat, se caracterizează pozitiv, este căsătorit și are un copil minor la întreținere: fiul Nitrean Stanislav, născut la 07.12.2006, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, a considerat necesar stabilirea pedepsei sub formă de închisoare în limitele sancțiunii infracțiunii incriminate, iar în temeiul art.65 alin.(3) Cod penal, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 4 ani, ținând cont de faptul comiterii faptei infracționale cu folosirea situației de serviciu.

Totodată, ținând cont de persoana inculpatului, care se caracterizează pozitiv și nu are antecedente penale, are un copil minor - Nitrean Stanislav, născut la 07.12.2006, instanța de apel a considerat că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă, fără izolarea acestuia de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art.90 Cod penal.

5. Nefiind de acord cu soluția adoptată de către instanța de apel, inculpatul *Nitrean Alexandru*, a declarat recurs ordinar prin care solicită casarea totală a deciziei cu dispunerea achitării pe marginea acuzațiilor aduse.

5.1. În argumentarea recursului, recurentul menționează că, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că, martorii Covali Gleb, Harevschi Valeriu, Cebanu Vadim, Mitrofan Anatolie fiind audiați în instanța de judecată au indicat că nu îl cunosc pe Nitrean Alexandru.

La fel și martorii acuzării fiind audiați în ședința de judecată au declarat instanței de judecată că nu cunosc așa persoană ca Nitrean Alexandru, prima data l-au văzut în instanța de judecată.

Astfel, martorul Steclovschi Alexandru invitat la demersul procurorului, care a fost condamnat deja pe această cauză penală, a declarat că nu poate spune în ce relații erau Craveț A. cu inculpatul. În seara reținerii, nu l-a văzut pe Craveț A. sau pe inculpat. Declarațiile care au fost citite de către procuror în ședința de judecată, nu corespund adevărului. Asemenea declarații el nu a dat la etapa urmăririi penale. Nu a citit procesul verbal de audiere a lui. L-a semnat fără să-l citească. Craveț spunea: "vine șeful"; "șeful știe". Consideră, că toți erau acolo șefi și pe "șeful" nu l-a văzut niciodată. Nu știe cine era șeful lui Craveț A., vizual nu l-a văzut niciodată.

Recurentul consideră că este eronată poziția instanței de apel, care în motivarea deciziei sale menționează că dacă pe prezenta cauză penală sunt deja condamnați, vinovăția lui Nitrean Alexandru este dovedită incontestabil.

În acest sens, recurentul consideră că, instanța de fond corect a ajuns la concluzia că, probele prezentate nu pot conduce la formarea unei convingeri ferme și concordante cu privire la vinovăția acestuia.

Prin urmare, orice dubiu urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului Nitrean Alexandru în scopul garantării prezumției de nevinovăție.

Instanța de fond, conducându-se de prevederile legale enunțate, apreciind în parte fiecare probă prezentată de către procuror din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, corect a ajuns la concluzia că învinuirea adusă inculpatului Nitrean Alexandru urmează a fi apreciată drept neconcretă și bazată pe presupuneri.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1), pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul *Crijanovschi Sergiu* a depus referință, pledând pentru inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta este pasibil admiterii, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

Conform art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată, verificându-se

dacă s-a aplicat corect Legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Apelul reprezintă o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.*

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.*

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Potrivit conținutului recursului rezultă că recurentul nu invocă vreun temei de drept prevăzut la alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, însă solicită să fie achitat, întrucât în opinia sa instanța de apel în rezultatul evaluării incorecte și selective a probelor administrate la caz, greșit la condamnat pe *Nitrean Alexandru* în baza art. art. 42 alin.(2), (3); 46, 248 alin.(5), lit. b), c) Cod penal.

Din analiza materialelor cauzei, Colegiul penal lărgit ținând cont de prevederile art.424 alin. (2) Cod de procedură penală, potrivit cărora - „*instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților*”, constată prezența la caz a temeiului de casare prevăzut de art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectul că *instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, din următoarele considerente.*

În speță se constată faptul că, prin rechizitoriu *Nitrean Alexandru* a fost învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 42 alin. (2), (3); 46, 248 alin.(5), lit. b), c) Cod penal.

Prin sentință *Nitrean Alexandru* a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. art. 42 alin. (2) și (3); 46, 248 alin.(5), lit. b), c) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În acest context, instanța de recurs menționează, că una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să

soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate.

În conformitate cu art. 394 alin. (3), pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă: 1) *indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinutului a fost trimisă în judecată; 2) descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.*

Contrar prescripțiile de drept nominalizate mai sus, prima instanță în partea descriptivă a sentinței constată că, învinuirea formulată inculpatului Nitrean Alexandru nu este clară și menționează că „*conținutul rechizitorului în privința inculpatului Nitrean Alexandru Sergiu, nu răspunde criteriilor legii privind sesizarea instanței de judecată și, pe cale de consecință, asemenea fapte n-ar trebui să formeze obiectul judecătii...*, ulterior invocând nulitatea absolută a rechizitoriul, a concluzionat confuz și divergent că „*(...) nulitatea rechizitorului ca act procedural de sesizare a instanței, care cade sub incidența noțiunii de nulitate absolută a actului procedural... nu urmează să opereze în speța data, întrucât, o eventuală acceptare a acestui argument, nu va răspunde condiției obligatorii inserate în conținutul art. 251 alin. (3) CPP privind aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei, întrucât privează instanța de posibilitatea de a analiza și a aprecia conținutul acestuia*”, nefiind clar argumentată soluția instanței în raport cu prevederile art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, potrivit cărora încălcarea prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în niciun mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu.

Mai mult ca atât, invocând nulitatea absolută a rechizitoriul, prima instanță nu a indicat concret omisiunile și neclaritățile admise de către organul de urmărire penală în actul de învinuire.

De asemenea, constatarea neclară că „*toate probele prezentate de către procuror din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, cercetate în cadrul examinării cauzei penale, nu corespund exigențelor, deoarece nici prin audierea tuturor martorilor audiați în ședința de judecată, nici prin probele materiale scrise prezente la dosar, nu se confirmă vinovăția care se impută inculpatul*”, nu corespunde exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

La rândul său, instanța de apel a admis apelul declarat procurorului, a casat total sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care: *Nitrean Alexandru* a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.

art. 42 alin. (2), (3), 46, 248 alin. (5), lit. b), c) Cod penal și stabilită pedeapsa - **4** ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen - **4** ani.

În conformitate cu art.90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune - **2** ani.

La acest capitol, Colegiul penal lărgit notează că în conformitate cu prevederile art.414 Cod de procedură penală *„instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, sau cercetează suplimentar probele administrate în instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și poate administra, la cererea părților, orice probe noi pe care le consideră necesare, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Tot în acest context, Colegiul penal lărgit evidențiază că la etapa judecării cauzei în instanța de apel, instanță investită inclusiv cu atribuții de a judeca fondul cauzei, adică de cercetare nemijlocită a probelor, este necesar de a evidenția și necesitatea respectării prevederilor art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, potrivit cărora: *„judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. **Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului**”.*

Astfel, din analiza materialelor cauzei se constată faptul că în cadrul ședințelor de judecată din 09 decembrie 2020, 13 mai 2021, 22 iulie 2020, 02 decembrie 2021 (f. d. 33, Vol. XVI), procurorul a intervenit în fața instanței de apel cu demers prin care a solicitat audierea martorilor *Panas Ivan, Steclovschi Alexandru, Iațec Ghenadie, Cristal Ion, Craveț Alexei*. Ulterior, procurorul a indicat că nu a putut asigura prezența martorilor *Craveț Alexei* și *Cristal Ion*, din motiv că au părăsit hotarele Republicii Moldova, prezentând în acest sens informații extrase din baza de date ACCES (f. d. 7-12, XVI).

În continuare, instanța de apel, reținând calificarea din rechizitoriu, a dispus cercetarea probelor, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, audiind inculpatul *Nitrean Alexandru*, martorii *Panas Ivan, Steclovschi Alexandru, Iațec Ghenadie* (f. d. 44 - 46, vol. XVI), dispunând apoi examinarea probelor și înscrisurilor din materialele cauzei cercetate de către prima instanță (f. d. 33-35, vol. XVI), printre care sunt și declarațiile din ședința instanței de fond a: martorului *Covali Gleb* (f. d. 99-100, vol. XV); martorului *Harevschi Valeriu* (f.d. 102-103, vol. XV); martorului *Covali Oleg* (f. d. 105-107, vol. XV); martorului *Leșan Vitalie* (f. d. 112-113, vol. XV); martorului *Eftodi Alexei* (f. d. 115-116, vol. XV); martorului *Ceban Vadim* (f. d. 118, vol. XV); martorului *Mitrofan Anatolie* (f. d. 126-127, vol. XV); martorului *Caraman Alexandru* (f. d. 129-131, vol. XV).

Așadar, instanța de apel și-a fundamentat hotărârea de condamnare a inculpatului pe declarațiile inculpatului *Nitrean Alexandru* date în cadrul

urmării penale, în care a recunoscut parțial vinovăția, precum și ale martorilor *Covali Gleb, Harevschi Valeriu, Covali Oleg, Leșan Vitalie, Eftodi Alexei, Ceban Vadim, Mitrofan Anatolie, Caraman Alexandru*, date în cadrul examinării prezentei cauze în prima instanță, excepție făcând doar declarațiile martorilor *Panas Ivan, Steclovschi Alexandru, Iațec Ghenadie*, care au fost audiați în instanța de apel, însă caracterul declarațiilor acestora nu este unul decisiv.

La caz, se atestă că instanța de apel, rejudecând cauza după regulile primei instanțe, *de facto*, a audiat în condițiile de nemijlocire doar inculpatul *Nitrean Alexandru* și martorii *Panas Ivan, Steclovschi Alexandru, Iațec Ghenadie*, a concluzionat că vinovăția inculpatului a fost cu certitudine dovedită. În același timp, se observă că cercetând declarațiile nominalizate supra, prima instanță a conchis asupra achitării în privința inculpatului *Nitrean Alexandru*, din motiv că nu există fapta infracțiunii.

În condițiile în care, instanța de apel a procedat la o nouă interpretare a acestor declarații, rezultă că inculpatul *Nitrean Alexandru*, a fost condamnat pe baza aceluiași mărturii care i-au fost suficiente primei instanțe pentru a se îndoii de acuzațiile aduse acestuia și pentru a motiva achitarea în privința lui.

În asemenea circumstanțe se constată că, instanța de apel a încălcat prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, ***care stipulează expres despre necesitatea audierii din nou a martorilor, declarațiile cărora constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.*** Or, întru asigurarea unui proces echitabil, ținând cont și de faptul că examinarea cauzei penale se desfășoară în lipsa inculpatului, instanța de apel era obligată să ia măsuri pozitive în vederea reaudierii martorilor absenți (a se vedea Hotărârile CEDO *Dan v. Republica Moldova* (nr. 2) (nr. 57575/14, §57, 10 noiembrie 2020; și *Sigurþórsson Arnarsson v. Islanda*, nr. 44671/98, § 38, 15 iulie 2003).

Mai mult ca atât, acuzarea nu a prezentat instanței de judecată suficiente probe care ar demonstra depunerea tuturor eforturilor rezonabile pentru a asigura prezența martorilor solicitați în fața instanței de apel. Așadar, instanța de apel nu a audiat din nou toți martorii, ci doar s-a bazat pe declarațiile lor, așa cum au fost fixate în materialele cauzei, adică declarațiile depuse în prima instanță, în baza cărora inculpatul a fost achitat.

Astfel, se reiterează că instanța de apel, având responsabilitatea de a decide asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului, ar fi trebuit, în principiu, să poată audia martorii în persoană și aprecia credibilitatea acestora. Evaluarea corectitudinii unui martor este o sarcină complexă, care, de obicei, nu poate fi realizată printr-o simpla citire a declarațiilor acestuia (*Dan v. Moldova* (nr. 8999/07, § 33, 5 iulie 2011).

În opinia Colegiului penal lărgit, situația descrisă nu poate fi corectată în recurs, fiind constatată o încălcare admisă de către instanța de apel a prevederilor art. 394 Cod de procedură penală, or, conform art. 419 Cod de procedură penală - *rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.*

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că decizia atacată prezintă

deficiențe sub aspectul procedural, instanța de apel efectuând cercetarea probelor administrate în prima instanță fără a efectua o cercetare nemijlocită ce i-ar permite aprecierea proprie a probei cu martorii administrate în cauza penală, or, având dreptul să reformeze sentința atacată, instanța de apel sa limitat doar la constatarea faptului că probele sunt pertinente și concludente, și dovedesc vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art.42 alin.(2), (3); 46, 248 alin. (5), lit. b), c) Cod penal.

În același timp, Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind neclară și confuză, motivarea instanței în partea în care constată că, învinuitul și apărătorul acestuia la etapa urmăririi penale nu au invocat despre nulitatea actelor procedurale efectuate pe parcursul urmăririi penale. Or, instanța de apel, abordând o poziție total diferită de a primei instanțe (*care a reținut incidența nulității absolute*), făcând trimitere la prevederile alin. (4), art. 251 Cod de procedură penală, care se referă la *nulitatea relativă*, a conchis vag că „*din actele cauzei rezultă că, la terminarea urmăririi penale, când învinuitul Nitrean Alexandru a luat cunoștință de materialele dosarului în prezența apărătorului Lichii Iana, aceștia n-au invocat despre nulitatea actelor procedurale efectuate pe parcursul urmăririi penale, ceea ce prezumă că au fost de acord cu legalitatea acțiunilor și actelor perfectat*”, însă fără a oferi o motivare argumentată prin prisma prevederilor legale relevante în raport cu motivele invocate de către părți.

Astfel, Colegiul penal lărgit reiterează că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Mai mult ca atât, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (a se vedea cauza *Fomin vs Moldovei din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06*).

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit statuează, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență și contradicții în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă cu strictețe de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze detaliat probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele Legii, să le dea o evaluare cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatului, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar declarat de către inculpatul *Nitrean Alexandru*.

Se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 februarie 2022, în cauza penală în privința lui **Nitrean Alexandru xxxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 16 februarie 2023.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena